גליון מס': 321 | ואתחנן - שבת "נחמו"
טז באב תשפ"ב (13/8/22)

בית נאמן

יום שלישי ז"ך בתמוז תשפ"ב

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 22:00

ניתן לשמוע בשידור ישיר את שיעורו של מרן שליט"א בערוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן': 079-9-367-367
או ב'קו בית נאמן': 079-9270505

נושאי השיעור:

א. הרה"צ רבי שמואל עידאן זצ"ל. ב. תורה מה תהא עליה?! ג. ישיבת "כסא רחמים" בחו"ל ובארץ. ד. ההבדל בין הערמה ובין מרמה. ה. לא העיקר למהר לכתוב ספר אלא להשקיע בו. ו. צריך ללמוד לכתוב. ז. כשאתה כותב, הדברים שלך ישארו לכל הדורות. ח. העליה לארץ ישראל. ט. ישיבות עם תלמידי חכמים במושב ברכיה.

תורה מה תהא עליה?!

א. [1] מורי ורבותי. מלאו עשרים וחמש שנה לפטירתו של **הרב הצדיק רבי שמואל עידאן ז"ל.** לא כולם זכו לראות אותו בישיבה כאן, הרבה מהם קטנים שלא שמעו ולא ראו. אבל הוא היה בעל מרץ, **היה נמרץ לכל דבר שבקדושה. אם יש דבר שבקדושה - הוא הראשון!** אם צריכים כסף - הוא יכול להביא. הכל היה עושה. **הוא הוציא ספרים של רבי חויתה ע"ה**, מנחת כהן, שמחת כהן, ועוד כמה ספרים. היו רבני ג'רבא שואלים אותו על זה, אחד מהם שמו **רבי מקיקץ חדאד** (היה הרב של בית הגדי), אמר לו: רבי שמואל, אתה הוצאת כמה ספרים של חכמי ג'רבא, למה לא תוציא לי ספר? אמר לו אדרבא! תביא ספר ואני אוציא לך אותו. הביא לו והדפיס אותו. הדפוס של הספר היה גרוע מאד, הנייר היה שחור ממש, אבל הוציא אותו, וקרא לו "אשביע לחם" (מצא איזה גימטריא ורמז על השם שלו). ובישראל גם כן הוציא ספרים, ספרים מכתבי יד של מאה שנה ומאתיים שנה. **אבל כל זמן שאין מי שלומד בהם, ורק הלכו מגניזה לגניזה, אז מה עשינו בהם? היו בכתב יד והלכו לדפוס, וגם בדפוס אין מי שלומד בהם. תורה מה תהא עליה?!**

תורת ארץ ישראל

ב. אז **כאשר אבא ע"ה יסד ישיבת כסא רחמים בחוץ לארץ, אז המנוח טרח וכתב לו: תבוא ותעשה את הישיבה בארץ ישראל.** ואבא לא כל כך שש לדבר הזה, כי היו לו ידיעות לא טובות על ארץ ישראל. היו נטורי קרתא "יומם ולילה יסובבוה על חומותיה" (תהלים נ"ה, י"א), כל הזמן אומרים ארץ ישראל לא שווה כלום, תונס שהיו בה מחללי שבת בפרהסיא [יותר טובה?!]. בלילות שבת אנחנו יוצאים מבית הכנסת הביתה, ובדרך אנחנו עוברים דרך 'סוק אבוחדיד' (מה זה אבוחדיד? אבא של הברזל. למה קראו לו ככה? אין שואלים שאלות על הערבים... אפילו על הבג"ץ לא שואלים, אז קל וחומר על הערבים...), וכולם היו פתוחים בליל שבת עד חצות הלילה. מישהו הכניס להם בראש שהשבת מתחילה בחצות הלילה. והיה אחד (נדמה לי תוניסאי) שהגיע לנתניה, ובליל שבת היה עושה הכל, אמרו לו: מה פתאום?! זה שבת! אמר להם: לא, שבת מתחילה מחצות (כמו הצרפתים). יום אחד בא לידו סידור איש מצליח, ושם (עמ' 328) מובאת אגרת השבת. אבן עזרא כותב שהוא ראה ביום ששי ספר מסוים והוא לא הרגיש במה שיש בו, ובליל שבת באה אליו השבת, לא בדיוק היא באה, אלא שלחה לו שליח שלה וכתבה לו מכתב, המכתב הזה עשוי בחרוזים ובמשקל כמו "שמע קולי אשר ישמע בקולות" - **"אני שבת עטרת דת יקרים, רביעית בעשרת הדברים. ובין ה' ובין בניו אני אות, ברית עולם בכל דורות ודורים".** חרוזים כל כך יפים, עד שקשה להאמין שהשבת תכתוב חרוזים כאלה במשקל... המשקל הזה מאיפה בא? הרי חכמי ספרד המציאו אותו, אבל זו אומנות של האבן עזרא[2], ככה היו בספרד של פעם. אבל סוף סוף באגרת השבת יש תלונה על אבן-עזרא שקיבל ספר שכתוב בו לחלל את השבת, כי השבת מתחילה רק ביום (כעין טענת יהודי הנ"ל) **ואיך תחשה ולא תדור נדרים??** ומזה התעורר אבן-עזרא לחבר את אגרת השבת להוכיח שהיום של התורה מתחיל מהלילה. ראה את זה היהודי הנ"ל ונחה דעתו.

מה ההבדל בין הערמה ובין מרמה?

ג. עכשיו קבלתי מכתב מחכם אשכנזי שהביא את קושיית הרש"ש בתמורה (דף כ"ד ע"ב). הרמב"ם כתב (כ"כ התוי"ט בתמורה פ"ה מ"א בשם הרמב"ם) מה **ההבדל בין הערמה ובין מרמה? מרמה זה שלא כדין, והערמה כדין.** יש מקומות שחכמים התירו הערמה. אז הרש"ש כתב שלפי זה קשה מה שאומרים (גם האשכנזים) בפיוט יום ליבשה "הטבעת בתרמית רגלי בת ענמית" - הקב"ה הטביע במרמה את רגלי המצריים[3]. וכי הקב"ה הטביע בתרמית? איך אפשר לומר את זה? אז זה ששלח מכתב, אמר אפשר לומר תרמית מלשון "רמה בים" (שמות ט"ו א'). לא, תרמית כפשוטה. **אבל מה הקושיא מהרמב"ם על רבי יהודה הלוי?** הם היו באותו דור. רבי יהודה הלוי נפטר כשהרמב"ם היה בן עשרים. גברא אגברא קרמית?! תקשה לו מה זה תרמית? (ובאמת יש תרמית בירמיה (ח', ה') שפירושה רמאות, אני אבדוק בלי נדר את הרש"ש)[4]. ככה היו.

ייסוד הישיבה בארץ ישראל

ד. אז בתונס לא כ"כ שמרו, החוק היה אומר נישואין וגירושין (בין יהודים) רק על פי הרבנות, ככה היה, אחר כך בטלו את זה. בא בורגיבה אמר לא, נישואין אזרחיים וגירושין אזרחיים, ובכל זאת מי ששומר הולך לרב שיעשה נישואין וגירושין כדת וכהלכה. כאן יחסית יותר טוב. לא לגמרי יותר טוב, כי מדי פעם בג"ץ מתערב. מה נעשה לו? בג"ץ כל הזמן רוצה להתערב. הפסוק אמר "אחרי כן יקרא לך עיר הצדק" (ישעיה א', כ"ו). מה זה עיר הצדק? זה בג"ץ - **בי**ת-דין **ג**בוה **לצ**דק. אבל מי אמר לכם שזה צדק? אולי זו **צב**יעות?!... אי אפשר לדעת. לכן ככה הם עושים, אבל יחסית המצב הרבה יותר טוב בארץ מאשר בחו"ל. אז

---

1. דרוש שאמר מרן רבנו שליט"א ביום השנה של הרה"צ **רבי שמואל עידאן זצ"ל**, בהיכל בית המדרש של ישיבתנו הקדושה "כסא רחמים". **המערכת.**
2. הוא כותב דברים שלא היו בדיוק. הוא כותב ויכוח בין החורף ובין הקיץ, החורף מחרף את הקיץ והקיץ מחרף את החורף, וכל אחד יש לו טענות. החורף אומר לקיץ: מרוב החום לא יכולים לסבול אותך, אוכלים חצי מהאוכל שלהם. והקיץ אומר לו: אי אפשר לעבור בחורף, גשם וטיש ורפש, וטענות יפות עם משקל וחרוז.
3. **ענמית זה המצריים** - "ומצרים ילד את לודים ואת ענמים ואת להבים ואת נפתוחים ואת פתרוסים ואת כסלוחים וגו'" (בראשית י', י"ג-י"ד). זה בת ענמית. **אצלנו כתוב "בת נעמית", אבל זו טעות, מה זה בת נעמית? בת ענמית צריך לומר.**
4. [א"ה. ובאמת התוי"ט שם מוסיף: אע"פ שנמצא מרמה אצל בני יעקב ות"א בחוכמתא. וכמו כן תמצא להרגו בערמה. לשון תורה לחוד ולשון חכמים לחוד. ע"כ. והרש"ש אחר שהעיר על הפיוט כתב: ולמש"כ התוי"ט דבלשון תורה מצינו וכו' א"ש קצת. וראיתי להמפרש דפירש בתרמית של מצרים, ור"ל דה-ב' באה לשמוש הסבה, כמו איש בחטאו (דברים כ"ד, ט"ז) וכדומה. ודוחק. עכ"ל].

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם: 18:51	20:03	20:43
ת"א: 19:08	20:06	20:40
חיפה: 18:59	20:06	20:40
ב"ש: 19:07	20:04	20:39

לע"נ אבי הישיבה הרה"צ **רבי בנימין הכהן בן מבירכה** זצ"ל.

לחסויות, להפצה, להנצחות ולקבלת העלון לפנות לפקס 077-3179532 >>> מייל: bait.neheman@gmail.com | טלפון: 08-6727523 | 052-7130554
העורכים: הרה"ג רבי משה חדאד שליט"א, הרה"ג רבי שלום דרעי שליט"א. עורך ראשי: הרה"ג רבי אלעד עידאן שליט"א
עיצוב גרפי: הלא 050-2738858

אבא לא היה שש ללכת, כמה שהיה כותב לו רבי שמואל "תעשה ישיבה", "תעשה ישיבה", שום דבר. אחר כך כשקרה מה שהיה בעוונות הרבים, אז הוכרחנו לבוא. ומי היה עוזר לכל התהליכים של הישיבה? רבי שמואל. הוא היה הולך לשר הפנים, היה הולך לראש העיר, היה הולך לכל מקום שאפשר לדבר. היה אומר "אני מייצג את העדה התוניסאית", כי אין שום ישיבה לעדה התוניסאית.

לא העיקר למהר לכתוב ספר אלא להשקיע בו

ה. עד שפעם אמרו: **יש לכם ספרים, אבל אין לכם לומדים.** פעם אמרו **שהרב יצחק נסים ע"ה** (הוא היה ראשון לציון) אמר: העדה התוניסאית הוציאה מתוכם חכמים גדולים, כמו ערך השלחן, כמו רבי ישועה בסיס, כמו שלמי תודה. ובשביל השומעים זה היה דבר חדש. מי זה ערך השלחן? אבל ערך השלחן זה ספר יקר מאד, כל מלה שלו כמו עשר מלים של אחרים. **הרב עובדיה ע"ה היה אומר: ערך השלחן בדף אחד כולל עשרה דפים של רבנים אחרים! עמוק עמוק. הוא עמוק, אבל אין מי שילמד בו. ברוך ה' כשנוסדה הישיבה, יצאו לנו תלמידי חכמים גדולי תורה שהם לומדים והם כותבים ספרים**[5]. כשאדם עובד הוא חושב מי יקרא בספר שלי? אבל אם תעשה עבודה טובה יקראו כולם. כל העדות, וכל הזרמים, כולם יקראו. פעם כתב **רבי שמואל הנגיד** (בשיר "בן משלי". הובא בספר אסף המזכיר ערך מלאכה יפה) **שלא העיקר למהר לכתוב ספר, אלא העיקר הוא להשקיע בו. אין מי שיאמר לך למה עשית אותו לאט לאט, כמו מי שיאמר לך: איזו מלאכה נפלאה עשית!** לכן כדאי להשקיע וללמוד לכתוב. היו רבנים גדולים שלא כתבו שום דבר, אחר כך בא **הרב שך ע"ה** ואמר: תגידו לי, חכם פלוני יודע ללמוד? אמרו לו: מה השאלה? הוא ראש ישיבה של מאות ואלפים שיצאו מתחת ידו! אמר: אז למה לא כתב כלום? נו, מה לעשות? למה לא כתב כלום? אז באו כמה תלמידים שלו ורשמו מפיו חידושים והלכות.

כשאתה כותב, הדברים שלך ישארו לכל הדורות

ו. צריך ללמוד לכתוב. **אבא ע"ה** היה משכנע את תלמידיו בתונס לכתוב. כשהוא בא לתונס כמעט לא כתבו כלום. ואבא היה אומר להם: **אם אתה לומד לבד ויהיו לך עשרה תלמידים, או מאה תלמידים, בדור הבא נשכח. אבל כשאתה כותב, הדברים שלך ישארו לכל הדורות.** לא מזמן הביאו את דברי מוהרא"ש - רבי אליעזר שיק - מיבנאל, היה להם עלון וכל שבוע היו כותבים בו פעם אחר פעם אחר פעם: "המוהרא"ש הקדוש אומר, כשאתה מדבר הדיבור הולך ברוח, אבל כשאתה כותב ילמדו בו אלפי אנשים". ושבוע הבא עוד הפעם: "הדיבור הולך לרוח, והכתיבה הולכת לאלפי אנשים". ושבוע הבא עוד פעם. עד שאני אמרתי: תגידו, אם זה הולך לאלפי אנשים? למה אתם כותבים את זה כל שבוע?!... אז הפסיקו את זה, אבל הרעיון הוא אמת. כשאתה כותב, אפילו אחרי אלף שנה אתה רואה דברים נפלאים, **רש"י מדוייק להפליא. הנפש יוצאה. כשרש"י כותב דבר אין מלים יותר מדויקות משלו. כשהרמב"ם כותב פסק הלכה זה ברור, אין ספיקות.** לכן **רבי שמואל עידאן עשה גם את זה וגם את זה.** הוציא ספרים מכתב יד, והיה מגיה אותם עם **רבי נחום סעדון ז"ל**, וגם יסד את הישיבה הזאת. טרח בישיבה הזאת, והיה הכל לשם שמים.

הטבע שלו היה לשם שמים. מה, כל דבר כסף? לא, לשם שמים.

קומו נעלה ציונה ונהלל י-ה

ז. הוא היה מתפרנס מהסוכנות היהודית, **והעלה כמעט את כל היהודים בג'רבא לכאן.** ורצו לחלל להם את השבת. מספר המנוח **יוסף חטאב** בספר שלו, שנתנו להם את מושב ברכיה בשביל יהודי ג'רבא, והנה בלילה אחד מישהו מהסוכנות קם בשעה שתים, והיה הולך מבית לבית ומחתים אותם. אמרתי לו: מה אתה עושה? אמר לי: אני מחתים אותם כדי שירשמו את בניהם לחינוך. איזה חינוך? חינוך של העבודה, של המערך. אמר לו: מה זה? הם באו לכאן בשביל זה?! אמר לו: כן, צריכים להתחנך אותו דבר. אמר לו: **אם היו חילוניים לא היו באים לכאן לעולם. הם באו בגלל שהם שומרי שבת.** אתה רוצה להרוס אותם? אומר שם לקחתי את כל הדפים וקרעתי אותם[6]. כל היהדות של ג'רבא הייתה ככה. והנה במושב ברכיה יש ישיבות! אי אפשר להאמין.

"מעז יצא מתוק" - מהמערך יצא תורה

ח. היום חשבתי על השיר של רבי יהודה הלוי ביום ראש השנה - "המבורך בכל מערך". "**המבורך**" - זה **ברכיה**, מושב ברכיה. "**בכל מערך**" - שנוסד על ידי המערך. מושב ברכיה על ידי המערך. "בין במטה בין במעלה". **יש שם ישיבות, יש שם תלמידי חכמים**, ושם כותבים הלכות וכותבים שאלות ותשובות. **רבי חננאל כהן שיהיה בריא מוציא את כל העלונים שלנו, וגם הוא ראש הישיבה שם, והוא נוסע ומכתת רגליו לחוץ לארץ כדי לאסוף כספים. ואנשים נותנים בו אימון מלא, מה שיאמר רבי חננאל קדוש.**

"אינשי בדוחי אנן, ומבדחינן עציבי"

ט. רבי שמואל עם כל הדייקנות שלו בדברים האלה, הוא היה בדחן. כתוב בגמרא בתענית (דף כ"ב ע"א) "אינשי בדוחי אנן, ומבדחינן עציבי" - מי שהוא עצוב אנחנו מבדחים אותו שיהיה שמח. מה היו הבדיחות שלו? יש בדיחות שהוא שמע מאחרים ויש בדיחות שבעצמו עשה. פעם בא לאיזה מקום והוא ראה שם רבנים, אז הוא נסוג אחור. אמרו לו: בוא רבי שמואל, מה יש לך? אמר להם: כתוב "במקום גדולים אל תעמוד" (משלי כ"ה, ו'). אמרו לו: כן, אל תעמוד, אבל תשב... אתה יכול לשבת. פעם היה איזה ספק, מישהו אמר "מסרת גיבורים ביד **חֲלָשִׁים**" (בלי דגש בלמ"ד). שאל אותי ואמרתי לו: לא, חלשים בדגש. יש פסוק (יואל ד' י') "**הַחַלָּשׁ** יאמר גיבור אני". אז חלשים בדגש. פעם קראתי באיזה ספר שכתב רבי אברהם כהן: "אכלו שקדים ותהיו בריאים", אין בריאות כמו שקדים, אין בהם סוכר ואין בהם שום דבר. ויש בהם ברזל יותר מבשר, ויש בהם ויטמינים וכל מיני דברים, מנה אותם שם. אמרתי טוב, אני באתי לארץ לא יודע מה לאכול, מה טוב ומה לא טוב, אז אני אקנה שקדים. הייתי נוסע עם רבי שמואל ולקחתי אתי קילו שקדים... אמרתי נאכל קצת בדרך. אמר לי: כמה עולה קילו? כמה עולה... ככה היה, תמיד שמח.

הכל היה מתוך התלהבות ואהבה לתורה

י. עד יומו האחרון לא עזב את הישיבה, כל יום בא ומדבר עם כולם, עם כל הפקידים והאמרכלים, "אני מנהל הישיבה". אבל הוא לא מנהל בכסף, אלא מנהל בחינם. וכולם היו תורמים. ביום כיפור אחד שחל בשבת (נדמה לי בתשכ"ה) הוא ביקש מאבא: "תתן לנו את הבן שלך שיתפלל בעיירה קטנה שבאים לשם כל היהודים בקיץ". אז הלכתי לשם, והייתי חזן בכל התפלות חוץ ממנחה. (אמר לי זה יותר מדאי בשבילך, אז הוא עשה מנחה וקריאת התורה). והיה מעלה אנשים לתורה, גומרים את העליה, והיה אומר להם: "מי שבירך אבותינו - אסמך - מה השם שלך?", חבל על הזמן לומר "מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את היקר והנכבד"... רק "מי שבירך - אסמך"? ותרמו ותרמו. למחרת אבא הופתע לשמוע שביום כיפור אחד הביאו שמונה מאות ועשרים דינר, ואני הייתי מקבל אז משכורת חמשים דינר לחודש. (רבי צמח אותו דבר, אחר כך רבי צמח קיבל ששים דינר מאבא). אבל למעשה הגיעו רק לשבע מאות חמשים ואחת (תשנ"א). זה מה שהגיע. אבל זה שתים עשרה משכורות של השנה. אז רבי שמואל בא לאבא, אמר לו: תגיד, כמה כסף אספנו? אמר לו: מאה דינר? אמר לו: תוסיף. אמר לו: מאתים? אמר לו: תעלה. חמש מאות? אמר לו: תעלה. אמר לו: מליון? אמר לו: לא, עכשיו תרד... "ושלשת תרד מאד" (ש"א כ' י"ט). **הדברים היו מתוך התלהבות, מתוך אהבה לתורה.** כשהיה בחלק אלואד היה הולך כל יום לים לטבול[7], **והוא היה אומר בשמחה רבה:**

---

5. מקרוב הוציאו **ספר על הלכות נדה - "הוראה ברורה"**. (יש "משנה ברורה", ויש "הלכה ברורה", ויש "הוראה ברורה", ככה שאף אחד לא ישיג את הגבול של חבירו...). יצא באלף עותקים, תוך שבוע אחד נמכרו 700 עותקים, ועכשיו הוא נגמר, ורוצים להוציא אותו במהדורה שניה.

6. ואני לא ידעתי עד כמה היה תקיף, יוסף חטאב נחשב מודרני. פעם אחת פגשתי אותו כשהיינו עולים חדשים, אמר לי: "זה לא ראסמי", אמרתי לו: מה זה ראסמי? תגיד רשמי. ראסמי זה בערבית. אבל הוא נראה ירא שמים, והספר שלו יש בו הרבה יראת שמים. אמר שם פעם אחת חיללתי שבת למזלי ולצערי. איך זה יכול להיות? אמר היו תשעים וחמשה יהודים במרוקו שהייתה להם סכנה, ואני עשיתי הכל שיטוסו בשבת. למזלי שהצלתי אותם, ולצערי שחיללתי שבת. אמר פעם יחידה (ואולי פעמיים בחיים שלו) שעשה את זה.

7. היה הולך לים ונכנס עמוק, כי אם יהיה בחוץ יראו אותו ערבים. פעם המלך של תונס (בתשט"ו בורגיבה ירד, אבל היה מלך של תונס נקרא 'אלביי') היה גר בקיץ בחלק אלואד, במקום הזה שכולו עיר קיט. וראתה המלכה ביום חול יהודי אחד טובל בתוך הים. אמרה: מה זה? קראה לו. וזה

פרוא
24
שנות ביחד!
24-
בית ההוראה כסא רחמים
שעלי בר"ן משפם וצדק
מצנע לשמוע בכל נושא הלכתי
02-5353-383
www.yhr.org.il
ממונות
בשרות
רבית
סת"ים
בית ההוראה
- עבודת
- אבלות
- גרושין
- אישות
- שחיטה

דברי תורה בעלון זה יעמדו
לרפואת
ידיד המוסדות הרב שר שלום בן מז'יאנה הי"ו בתושח"י
נא להעתיר בתפילה לרפואתו השלמה בקרוב

דברי תורה בעלון זה מוקדשים לעילוי נשמת
כמימס בן סתרונה **יוסף בן רחל**
סופר ואשתו מינה **ומבורך עטייה**
יסמינה בת מרימה
נ"ע ט"ז מנחם טוב
ת.נ.צ.ב.ה אמן

"אני עשיתי כל יום טבילה בים בכל בוקר!". ככה אנשים צריכים להיות שמחים במצוות, ומי שהוא שמח במצוות, הקב"ה עוזר לו, ונותן בידו לעשות דברים לדורות הבאים.

ספר ויען שמואל

יא. הבן שלו שיהיה בריא אב בית דין בישיבה, כתב כמה ספרים. אבל הוא לא רוצה להוציא אותם, מה נעשה לו? אמרתי לו פעם: תוציא אותם. אמר לי: כן, עוד מעט, עוד מעט... "עוד מעט מזער וכלה זעם" (ישעיה י', כ"ה). אבל לפחות **כל שנה יוצא ספר "ויען שמואל" תמידין כסדרן ומוספים כהלכתן. שיבורך מפי עליון לעוד כמה שנים טובות, ושהישיבה תגדל בעזרת ה'**, אמן ואמן.

היה הרב פינסון שהיה הולך שם לטבול. **לכן בחכמה הוא עושה, אפשר לטבול עם בגדים כשהם רחבים**, יש דבר כזה ביבי"ע אומר (ח"א חיו"ד סי' י"ט) **או לטבול עמוק עמוק שאף אחד לא יראה.**

דרשת מוה"ר הגאון הגדול רבי חננאל כהן שליט"א
ראש מוסדות חכמת רחמים וראש הישיבה הגדולה "לבנימין אמר" ברכיה

כמה גדולים מעשי שמואל

א. [8]ברשות הרבנים היושבים כאן, וברשות התלמידים היקרים ה' עליהם יחיו. הנכד היקר **האברך החשוב הרב שמואל עידאן שליט"א**, הזכיר קצת מפעולותיו הכבירות של **המנוח הצדיק רבי שמואל עידאן זצ"ל** שממש היה רב פעלים לתורה, אם זה בחו"ל ואם זה בארץ. כל מטרתו היתה, כמה שיותר להפיץ תורה ולהגדיל תורה במסירות נפש. אחרי פטירת סבי **מרן סבא קדישא רבי רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל**, הקימו את ארגון יוצאי ג'רבא ודרום תוניסיה, וראיתי מכתבים שהתכתבו ביניהם ששם דנו להקים ישיבה על שמו של הרב. הרב כבר בחייו רצה להקים ישיבה, אבל נטרפה השעה ולא אסתייעא מילתא. ראש המדברים באותם המכתבים הוא המנוח רבי שמואל ע"ה, שידיו רב לו לכל דבר שבקדושה בצניעות וענוה. **בסוף קמה ישיבת כסא רחמים בבני ברק, ואח"כ מוסדות חכמת רחמים בברכיה. בשנה שעברה בחסדי ה' הוקמה ע"י מוסדותינו הישיבה הקדושה "לבנימין אמר", שהיא בדיוק בדרך של הסבא, במקום שרצה ששם תוקם הישיבה, בבית מדרשו. כבר אז הגה רבי שמואל את הרעיון ודחף לעשות את הפעולות האלה**, והכל בצניעות ובענווה.

תורת שמואל

ב. אני זוכר שלמדנו בישיבה קטנה אצל מורנו ורבנו **הגאון הצדיק רבי ינון חורי זצ"ל**, ובאותה תקופה גם רבי שמואל זצ"ל מנהל הישיבה היה לומד במשרד שלו. לפעמים כשהיתה לרבי שמואל איזו שאלה, היה ניגש לרבי ינון, או שרבי ינון עצמו ניגש אליו, ויחד היו לומדים ומעיינים. זה היה מחזה מרהיב, לראות איך שניהם תלמידים של מרן סבא קדישא, יושבים ומעיינים יחד בסוגיא. רבי שמואל עצמו היה תלמיד חכם גדול וצנוע. **הוא למד תורה בעיקר אצל הסבא מרן רבי רחמים חי חויתה הכהן זצ"ל, וגם אצל הגאון רבי רפאל כדיר צבאן זצ"ל.** גם לידתו היתה ע"י ברכתו של הסבא. **לאביו רבי דוד עידאן זצ"ל**, היו רק בנות ולא בנים. רבי חויתה היה אז עוד צעיר, והיה בבית הדין והיה גם ראש ישיבה בג'רבא. יום אחד ניגש לרבי דוד עידאן ע"ה, ואמר לו שיולד לו בן ויקרא לו שמואל שאול. גם בחלום נתנו לו את אותו השם, ויהי לפלא. ובאמת באותה שנה נולד רבי שמואל ונקרא שמואל שאול. אח"כ כאמור, זכה ללמוד תורה אצל הסבא רבי חויתה. כאשר התחתן רבי שמואל, רצה לצאת לעבוד כדי לפרנס את ביתו. בג'רבא באותו זמן לא היה כולל, כאשר מתחתנים צריכים להביא פרנסה לבית, "יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב" (תהלים ק"ד, כ"ג), הנשים לא יוצאות מהבית. אבל הסבא ראה שיש בו הרבה ברכה, ולא רצה לוותר לו. אחרי שבעת ימי המשתה, הלך אליו ואמר לו: "רבי שמואל, מה אתה מתכוון לעשות עכשיו?". השיב לו: "אני צריך לצאת לעבודה להביא פרנסה, יש לי עכשיו אשה". **אמר לו רבי חויתה: "לא, תמשיך ללמוד! סדרתי לך מחזיק לשנה שלימה, תשב ותלמד". ובאמת לא רק שנה אחת, אלא חמש שנים תמימות סידר לו מחזיק שילמד תורה כל היום**, יוכל להתעלות להתקדם ולכתוב. כמו שרואים מפעם לפעם מדפיסים - בקובץ "ויען שמואל" שיוצא לזכרו מידי שנה - מאמרים שלו, וודאי שהיו עוד כמה מאמרים שאבדו. ידוע הסיפור שכשעשו סדר בבית הכנסת, אחד שוטה לקח משם עשרים ארגזים מלאים בהרבה דברי תורה של המנוח, ושם אותם בפח. הוא לא ידע מה יש בפנים וכמה זה חשוב. זה מעשה שמים, מי יודע אלו כתבים היו שם.

מסר נפשו להקמת הישיבה

ג. המנוח היה תלמיד חכם, עסק בתורה והפיץ אותה במסירות נפש. **גולת הכותרת היא הישיבה הקדושה שמסר נפשו להקמתה, והיה מקבץ ומסתובב ממקום למקום, ויוזם רעיונות בשביל שיהיה כסף להחזיק את הישיבה.** את **ההילולא השנתית** שבאים אליה כיום עשרת אלפים איש, הוא יזם. אמרו לו שאנשים לא מכירים את הישיבה, אבל הוא החליט לנסות. בהתחלה היו עושים את ההילולא סמוך לי' בשבט, יום פטירתו של רבי חויתה, ובמודעה היה כתוב: "הילולא למרן רבי רחמים חי חויתה הכהן, ולתלמידו הרב הגדול רבנו מצליח מאזוז ה' יקום דמו". עשו את זה כי פחדו שלא יבואו. אבל באמת באו, וההילולא גדלה, ובן פורת יוסף כן ירבה וכן יפרוץ.

---

8. דרוש שאמר מוה"ר הגר"ח כהן שליט"א באזכרת השנה של הרה"צ רבי שמואל עידאן זצ"ל, בהיכל בית המדרש של הישיבה הגדולה "כסא רחמים" (ז"ך בתמוז תשפ"ב). **המערכת.**

"הישיבה"

חידושים מאת תלמידי הישיבה הגדולה
לבנימין אמר תכב"ץ ברכיה
בראשות **הגאון רבי חננאל כהן** שליט"א

גרסינן בשבת דף מב ע"ב מתני' אין נותנין כלי תחת הנר לקבל בו את השמן וכו'. ע"כ. ופירש רש"י ד"ה כלי תחת הנר וז"ל: אי נמי קסבר וכו' דהוי כקובע לו מקום ומחברו בטיט ודמי למלאכה וכו'. עכ"ל. עיין לתוס' לקמן (מג ד"ה דמבטל) שהעירו מהא דפרק בתרא (קנד:) דפרש"י דמבטל כלי מהיכנו הוי כסותר והכא משמע שפי' דהוי כבונה. ע"ש. ועיין לרב לשון הזהב שכתב ליישב דברי רש"י בשלושה פנים, בתרוצו הראשון כתב דלעולם רש"י הכא נמי ס"ל דהוי כסותר והא דכתב דהוי כקובע לו מקום, הוא גוף הסתירה דעד עכשיו יכל לטלטלו ועכשיו לא יכול והוי כסותרו. עכ"ד. ולענ"ד יש בזה מן הדוחק דאי כוונת רש"י הכא דהוי כסותר, בחינם כתב רש"י ומחברו בטיט, הוה ליה למימר דהוי כקובע לו מקום ודמו למלאכה ומדכתב ומחברו בטיט משמע דס"ל דהוי כבונה. ובתי' השני כתב דכאן כוונת רש"י גם לסותר, ומ"ש רש"י דקובע לו מקום וכו' כונתו דהוי סותר ע"מ לבנות דאי הוי כסותר בלבד אמאי חייב הא לאו ע"מ לבנות הוא וקיימא לן דכל המקלקלין פטורין אבל אסורין, והכא דלאו סותר ממש אלא מיחזי כסותר הוי מותר לכתחילה, לפיכך הוצרך רש"י לומר דהוי כסותר ע"מ לבנות במקומו וחייב, ולקמן בפרק בתרא דכתב רק סותר קיצר וסמך על הכא. עכ"ד. ולענ"ד אינו מחוור כ"כ דכיון שאסור משום בונה א"כ לדבריו אמאי הוצרך רש"י לומר סותר ע"מ לבנות במקומו לימא משום איסור בונה בלבד. ועוד לקמן בפרק בתרא אמאי כתב רש"י רק סותר וסמך על מה שכתב כאן, שיכתוב משום בונה שזה עיקר האיסור או שיכתוב דהוי כסותר ע"מ לבנות במקומו ואמאי כתב רק סותר. וגם מש"כ בפי' השלישי לענ"ד יש לעמוד על דבריו ואכמ"ל מאיר סעדיה.

למה יש שלטים בדרך לעיר מקלט ואין שלטים בדרך לבית המקדש?

ד. להפיץ תורה זה מה שצריך, ובמיוחד בדור שלנו שהוא דור אפל ומבולבל, הסטרא אחרא נלחמת בכל הכוח כנגד התורה. **ברוך ה' הישיבה היא תיבת נח, הבחורים יושבים עמלים ועוסקים בתורה, אבל בחוץ יש מבול, הדור מבולבל,** צריך להפיץ תורה ולהרבות תורה. פעם בא ראש ישיבה אחד לגאון **חפץ חיים ע"ה**, ואמר לו: כבוד הרב, אני הולך ואוסף כסף לישיבה שלי, ולוקח לי הרבה זמן, לא יום ולא יומים ולא חודש "עד אשר יצא מאפכם" (במדבר י"א, כ')... בא לאסוף, פה מתעכב, ושם צריך לדבר. ואילו השנה יצא אתי פרופסור אחד לאסוף כסף לאוניברסיטה, ותוך יומיים אסף את כל הכסף, איך זה יכול להיות?! **הוא אוסף בשביל הסטרא אחרא, יש לו אוניברסיטה ומי יודע מה עושים שם, והצליח תוך יומים, אני אוסף בשביל תורה יותר מחודש וכולי האי ואולי, מדוע זה ככה?** לא תהא כהנת כפונדקית?! שמע אותו הרב והשיב לו: בפרשת מסעי כתוב את ענין ערי המקלט. אם אדם ח"ו רצח בשגגה, הוא צריך ללכת אל עיר מקלט. כתוב "תכין לך הדרך" (דברים י"ט, ג'), ואמרו בגמרא (מכות דף י' ע"ב) **שהיו בדרכים תמרורים שכתוב עליהם היכן הדרך לעיר מקלט, שהרוצח בשגגה יראה את התמרורים וידע לאיפה לברוח** כדי שגואל הדם לא יכה אותו חלילה. **ולעומת זה, לכיוון ירושלים לא היו שלטים,** אנשים שעלו לרגל היו צריכים לשאול ולחפש היכן ירושלים.

התורה רוצה שנוסיף רק קדושה וטהרה

ה. הסיבה לשינוי בין הדברים, מכיון **שרצח גם אם הוא בשגגה, הוא דבר מתועב,** דבר לא טוב. **ואם לא יהיו תמרורים לעיר מקלט, הבורח יצטרך בכל פעם לשאול היכן היא העיר, ואז ישאלו אותו: למה אתה צריך עיר מקלט? יש לך קרובים שם? והוא עונה שהוא רצח בשגגה,** ומסבירים לו להיכן ללכת. אח"כ הוא מגיע לעוד צומת דרכים ושוב שואל היכן היא העיר, וגם שם מתעניינים מדוע הוא צריך להגיע לשם. **מכל זה יגרם שאנשים שומעים הרבה את המושג רצח,** ופוגשים בהרבה רוצחים בשוגג, ואז זה מקהה להם את הרגש של הרצח ושל חשיבות החיים[9]. **ולכן באה התורה ואומרת להכין את הדרך עם שלטים, כדי שהרוצח ידע להיכן לפנות ולא יצטרך לשאול** בכל פעם. אבל **בעליה לירושלים הדבר להיפך, התורה רוצה שידברו על ירושלים ועל המצוות.** אדם **מעלה ביכורים ומעשר שני לירושלים, הוא הולך בדרך ושואל: איפה ירושלים? שואלים אותו התושבים: למה אתה עולה לירושלים? ואז עונה להם שהביא ביכורים,** והם שואלים אותו איך קיים ואלו פירות יש לו בסל, **ונכנסת להם גם בלב אהבת המצוות. כמה שיותר מדברים זה עושה קדושה בעולם וקדושה בארץ, מדברים על מצוות ועל דברים טובים,** ולכן אין תמרורים לירושלים.

רצון ה' שתדבר כמה שיותר תורה ותזכה כמה שיותר אנשים

ו. סיים הרב חפץ חיים את דבריו ואמר: אותו פרופסור רשע הלך לאסוף כסף לעניינים שלו, והקב"ה לא רוצה שישמעו אותו, מספיק הוא מקלקל אנשים באוניברסיטה, שיקלקל גם אחרים ח"ו?! לכן גורם לו שתוך יומיים יגמור לאסוף את הכסף שצריך, ויחזור מהר לביתו. **אבל תלמיד חכם שהולך לאסוף צדקה לישיבה, אדרבה, הוא יכול לזכות את הרבים, משמיע כאן דברי תורה, מוסר שם שיעור, עושה פה שלום בית בין איש ואשתו, ותוך כדי זה גם מגיעות התרומות.** אבל בכל אותם ימים הוא מפיץ את דבר ה' ברמה בכוונה או שלא בכוונה. המטרה שהקב"ה גורם שהרבנים מתרימים לאט לאט, כיון שהולכים גם להרביץ תורה ולהפיץ תורה. אל תצטער מהדבר הזה, ככה רצון ה' שתדבר כמה שיותר תורה ותזכה כמה שיותר אנשים[10].

9. סיפר לנו מורנו ורבנו **רבי ינון חורי זצ"ל**, שכשהם עלו לארץ, בפעמים הראשונות ששמעו שנפטר אדם בתאונת דרכים, היו עוצרים באמצע האוכל ובוכים, לא מצליחים לאכול. אבל אחרי שבועיים התרגלו, כבר לא הפריע להם. ההרגל על כל דבר שלטון, הדברים האלה מקהים את הרגש. **כשיש בתקשורת כל מיני דברים מאוסים שמדברים עליהם בחדשות, זה גורם ללב להתרגל לזה, ואז עלולים להגרם עוד יותר דברים קשים, זו שטיפת מוח סמויה, מספרים על כל מיני דברים שקרו וזה מכניס רעל וסם המות בליבות השומעים, עד שהם כבר לא מתרגשים מענייני צניעות או מענייני רצח.** כמה צריכים להמנע ולשמור את עצמנו, אזנים נכוות תחילה, צריך להזהר.

10. פעם אחי המנוח **הגאון רבי חיים הכהן זצ"ל** פגש את **הגאון רבי דוד ברדא שיחיה**, בעת שאסף כסף עבור הישיבה בברכיה. תוך כדי אספת התרומות, הוא ג"כ היה מוסר שיעורים.

זכה וזיכה את הרבים

ז. זו היתה מטרתו של המנוח ע"ה. היה ממש רב פעלים לתורה, זכה וזיכה את הרבים. לומדים עכשיו לעילוי נשמתו, וגם מוציאים את הקובץ "ויען שמואל" לעילוי נשמתו הטהורה, ומדרבנים את התלמידים לכתוב, וכל זה נזקף לזכותו. וכשבא אדם לפרסם דברי תורתו בקובץ הזה, הוא יודע שהוא צריך לקחת אחריות על הנכתב, אדם צריך להתכונן להיות ערוך ומוכן ליום מלחמה, ולכן הוא בודק את עצמו כמו שצריך בעיון רב. ברוך ה' יש בישיבה מ"מעייני הישועה", מעיינים כמו שצריך, ובנוסף עליהם יש גם שיודעים לשלוח ידם בעט, אמנם יש עט בנחת ויש בחנית וחצים, אבל העיקר ששולחים וכותבים.

הנשק שלי הוא כתיבת חידושים!

ח. פעם שאלו את הסבא קדישא רבי חויתה, איך הוציא תחת ידיו תלמידים גדולי עולם. הרי כל רבני ג'רבא בדור האחרון הם תלמידיו ותלמידי תלמידיו. ענה רבי חויתה: הנשק שלי הוא כתיבת חידושים! היה מלמד אותם כתיבת חידושים, ועומד עליהם ובודק להם כמה פעמים, עד שהם כותבים את הדברים בדרך נכונה.

"רפו ידיהם" - שלא כתבו חידושים

ט. כתוב בפרשה: "ויחנו ברפידים" (במדבר ל"ג, י"ד), ואומרים חז"ל (סנהדרין דף ק"ו ע"א): ריפו עצמם מלימוד תורה. על דרך צחות מסבירים, **"רפידים" רפו ידיהם - הפסיקו לכתוב ולחדש בתורה,** ולכן רפו ידיהם מלימוד התורה. **כשאדם לומד על מנת לחדש, אז הוא משתדל ללמוד בעומק העיון ולהבין כל דבר כמו שצריך, הפוך בה והפוך בה. ואם הוא בא לכתוב על איזה מפרש, אז הוא מעיין יותר איך לכתוב ואיך לסגנן, כדי שתהיה הלשון ברורה וצחה** ולא לשון שיש בה עיקולי ופישורי שקשה להבין את הדברים. וזה עמל התורה. **וכמו שהסבא במכתבו לרבי משה מימון** בהקדמה לספרו הלכה למשה, **כותב כך: כשאני כותב, אני שוכח את עצמי. עוברים שעות והוא לא מרגיש, וכשמגיע החושך הוא לא מבין איך עבר הזמן.** זו הכתיבה, אדם שקוע בלימוד על ידי כתיבת חידושים. לכן אם חנו ברפידים, לא מעמיקים בלימוד אלא הכל בשטחיות, אז ויבוא עמלק.

מהבונים ולא מהטייחים

י. שמעתי פעם הסבר על דרך צחות, במה שאמרו חכמים (ברכות דף ס"ד ע"א) על הפסוק: **"ורב שלום בניך"** (ישעיה נ"ד, י"ג), **אל תקרי בניך אלא בוניך.** מה זה בוניך? במלאכת הבנין יש טייחים ויש בונים, ורב שלום בניך אלה שבונים מהיסודות, **לא ורב שלום טייחיך, שמטייחים את הענין...** לא, צריך לעמול שיהיה בנין טוב וחזק. ולכן בפרט בדור שלנו במיוחד שהוא דור של משיח, צריכים ממש להתחזק ביתר שאת בתורה. וכמו שכותב הרב אור החיים הקדוש בספרו על התורה, שהגואל האחרון הוא ניצוץ של משה רבנו, וכמו שכתוב "עד כי יבוא שילה" (בראשית מ"ט, י'), שילה גימטריא משה, **ואין משה חפץ לגאול עם בטלנים מתורה.** ולכן צריכים לעמול בתורה, ובפרט שיש נסיונות אם לא עמלים בתורה בר מינן.

או ירושלים או קיסרי

יא. הגמרא אומרת (מגילה דף ו' ע"א) אם ישבה קיסרי חרבה ירושלים ישבה ירושלים חרבה קיסרי. הסבירו בעלי המוסר, ירושלים זו עיר התורה, וכמו שכתוב "אוהב ה' שערי ציון" (תהלים פ"ז, ב'), ואמרו רבותינו (ברכות דף ח' ע"א) אלו שערים המצוינים בהלכה. קיסרי זו קסריה, הנציב הרומאי בדרך כלל היה יושב בקסריה ליד הים, יש שם נוף וכל מה שהוא רוצה[11]. **תורה ועולם הזה אי אפשר שיהיו יחד. אמנם אנחנו לוקחים קצת עולם הזה בשביל שיהיה כוח ללמוד תורה כל הזמן, אבל לעשות עיקר את העולם הזה, או אפילו חצי חצי, זו בעיה.** אם ישבה קסרי, אם אדם משקיע בקסריה, בענייני העולם הזה, חרבה ירושלים, לימוד התורה חרב. ואם ישבה ירושלים חרבה קיסרי, אם אדם לומד כמו שצריך, בעיון ובשקידה, אז ממילא חרבה קיסרי, ענין התאוות חרב. זה לעומת זה עשה האלוקים (קהלת ז', י"ד).

שאל אותו רבי דוד ברדא: "רבי חיים, למה באת לפה, לאסוף כסף או לתת שיעורים?". השיב לו: **"המטרה שלי היא למסור שיעורים, ובדרך אגב לאסוף כסף לישיבה".**

11. עד היום יש מיליונרים גדולים שם בקסריה, מתגוררים בדירות ובוילות ענקיות, הרבה עולם הזה יש שם.

סוד המסעות

יב. ואנחנו רואים את זה גם בפרשה, כתוב ויסעו ויחנו ויסעו ויחנו, **"ויסעו מרפידים ויחנו במדבר סיני. ויסעו ממדבר סיני ויחנו בקברות התאוה. ויסעו מקברות התאוה ויחנו בחצרות"** (במדבר ל"ג, ט"ו-י"ז). **רבנו אור החיים הקדוש** שואל: למה התורה מדברת על מסעי בני ישראל, לכאורה עדיף להדגיש את החניות. אלא המסעות האלה הם לא סתם, יש מקומות שהיו בהם חצי יום, יש מקומות שהיו בהם שבוע, יש שהיו שנה. ומה המשמעות של זה? **אלא היו שם ניצוצות קדושה בכל מקום, ולפי הגודל של התיקון היו צריכים להיות שם, וכשהיו נוסעים היו לוקחים איתם את ניצוצות הקדושה.** ולכן כתוב "אלה מסעי בני ישראל", שהיו לוקחים איתם את ניצוצות הקדושה. וזה מה שפירש **הרב בן איש חי** במה שאמרו רבותינו (ברכות י"ח) שרבי חייא ורבי יונתן **הוו שקלי ואזלי.** מה זה שקלי ואזלי? מה היו לוקחים כשהיו הולכים? אלא היו לומדים תורה גם כשהיו בדרך, וכשהיו הולכים היו לוקחים ע"י לימוד התורה את ניצוצות הקדושה וממשיכים בדרכם. אפשר לראות בספר שבחי האר"י ששבוע הבא זה יום הילולתו, כמה מדבר על העניינים האלה, שבדרך יש ניצוצות וע"י שלומדים לוקחים אותם משם[12]. בכל המסעות האלה היו עם ישראל צריכים לקחת את ניצוצות הקדושה, ויש בזה הרבה סודות. יש גם סגולה בערב פסח לקרוא על המסעות, יש בזה סודות גדולים, אבל לנו אין חלק וידע בנסתרות.

צריך ללמוד תורה בהתלהבות ובשקידה ובעמל

יג. ועל דרך הדרוש, "ויסעו מרפידים ויחנו במדבר סיני", ברגע שאדם יוצא מהרפיון שלו, הוא מגיע למדבר סיני, לתורה שקבלנו במדבר סיני. **אי אפשר ללמוד תורה ברפיון, מי שלומד תורה ברפיון נופל, צריך ללמוד תורה בהתלהבות ובשקידה ובעמל תורה,** ולהיות דבוקים תמיד בתורה. אם מסיחים את הדעת מהתורה קצת, מרפים מהתורה. "ויסעו ממדבר סיני ויחנו בקברות התאווה", לא צריכים ללכת הרבה בשביל להגיע חלילה לתאוות, רק עוזבים את התורה ברגע אחד, וכבר יש משיכה לתאוות. למה כתוב "קברות התאוה" לכאורה היה צריך לכתוב קברות "המתאוים"? אלא התאוה היא קוברת את האדם. אדם חושב שהוא נהנה, שהוא מרגיש טוב, יש לו דמיונות וחלומות והוא קצת פוזל ימינה ושמאלה, זה קברות התאוה, התאוה קוברת את האדם. שוב דבר לא יצא לו מזה.

במקום שילדי ב"ב עומדים בעלי תשובה אינם עומדים

יד. פעם הדרשן **רבי יעקב גלינסקי זצ"ל** סיפר, שהיה בכנס של בעלי תשובה, ואחד הרבנים אמר: **במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם עומדים,** והתחיל לדבר על זה. אחריו עמד אחד מבעלי התשובה ודפק על השולחן, אמר לו: הרב, אני רוצה לתקן, לא אנחנו גדולים יותר מצדיקים גמורים, אלא הילדים בבני ברק הם צדיקים יותר מאתנו. אלה הילדים בבני ברק חושבים אולי שהעולם בחוץ הוא יפה ומיוחד, אבל נגזר עליהם ללמוד תורה כי ככה גדלו, ובכל זאת הם לומדים תורה, ולכן מגיע להם שכר גדול. אבל אנחנו יודעים שבחוץ אין כלום! הכל דברים בטלים! הבל הבלים שאין בו ממש, הכל דמיונות! יצר הרע נראה לרשעים כמו חוט השערה ולצדיקים כהר גבוה, האמת היא לא זה ולא זה, היצר הוא אבק, שום דבר. אבל **"ויסעו מקברות התאוה ויחנו בחצרות", כשאדם עוזב את התאוות אז הוא חונה בחצרות, "כי טוב יום בחצרך מאלף"** (תהלים פ"ד, י"א) - חצרות בית ה'.

"כתר תורה מונח בקרן זוית כל הרוצה יבוא ויטול"

טו. בשביל לעמול בתורה צריכים לזרוק את התאוות, לא להתעסק יותר מידי בעולם הזה. הגמרא בתענית (דף ז') מביאה את שאלת בת הקיסר לרבי יהושע בן חנניה, והאיכא שפירי ולומדים? אמר לה רבי יהושע בן חנניה, אם לא היו יפים היו עוד יותר חכמים. לכן בימים האלה שנאמר עליהם: "על מה אבדה הארץ וגו' על עזבם את תורתי" (ירמיה ט', י"א-י"ב), שנחרב הבית בגלל שעזבו את התורה, באמת צריכים להתחזק כולנו ביחד. והיום הקב"ה נתן לנו מתנה בדור. הכל נגיש וקל. איזו תאורה יפה, איזו ספריה ענקית, אלו עטים בכל מיני סוגים, איזה מיזוג,

---

12. אבל הפשט הוא, שהיו הולכים עם גלימות, וכשאדם הולך עם גלימה קשה לו ללכת ולהזדרז כי נתקעת לו הרבה בין הרגלים. וכמו שאמר מנשה לרב אשי (סנהדרין דף ק"ב ע"ב) אם היית בזמננו, היית מרים את הגלימה ורץ לעבודה זרה. אמר בלשון "מרים" את הגלימה, כיון שכשהגלימה למטה היא נתקעת ברגל וקשה לרוץ, והיה מרים את הגלימה בשביל לרוץ. ומנשה אמר, שהם לפחות שמו מחסום שלא לרוץ מהר, ולא הרימו את הגלימה.

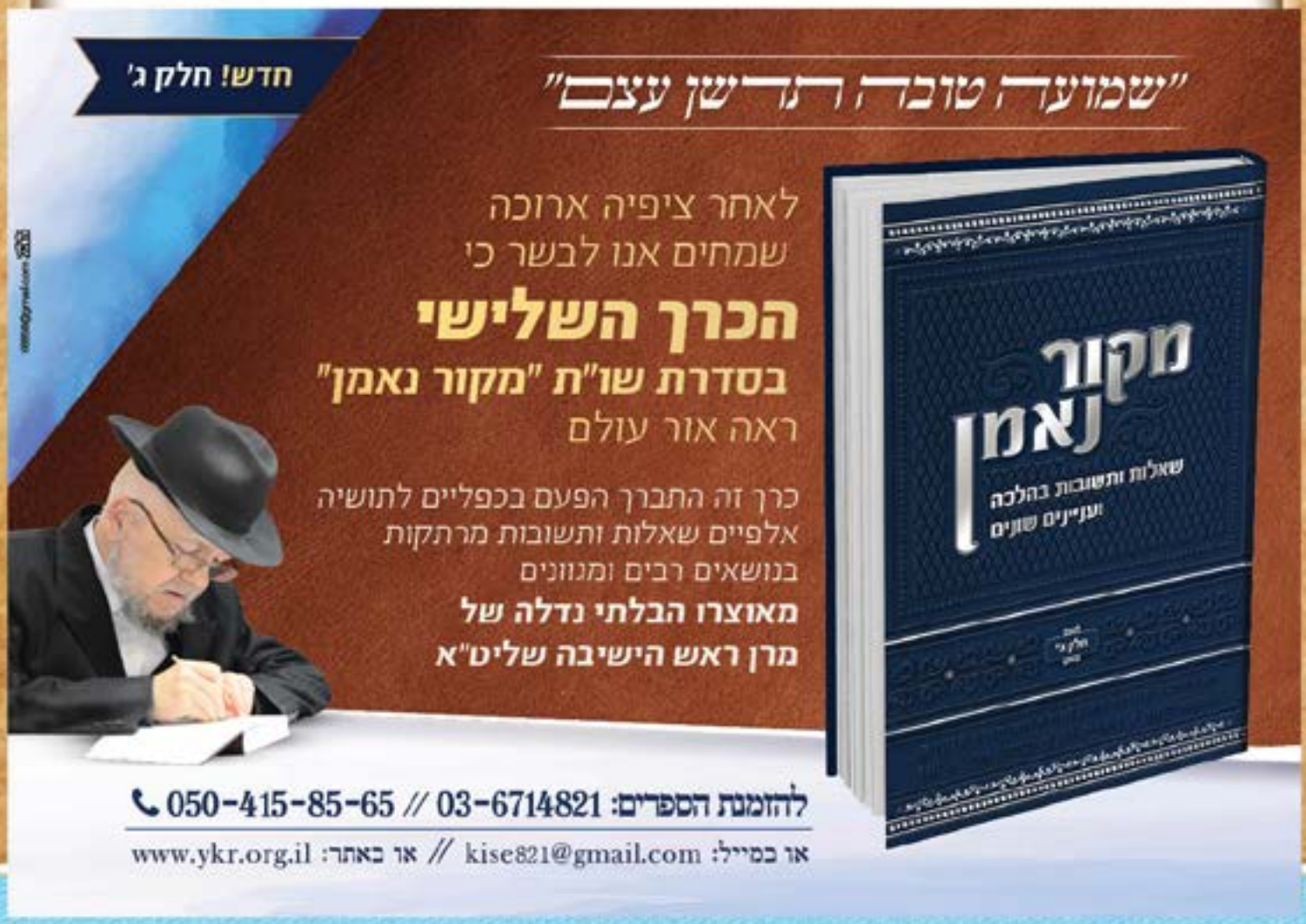

אפשר ללמוד! מי שרוצה ללמוד יכול ללמוד בחשק ובהתלהבות בלי כל הפרעות.

בית המדרש הוא גן-עדן עלי אדמות

טז. אמר לנו מורנו ורבנו **רבי ינון חורי ע"ה** שהיום קל לכתוב חידושים, אבל פעם היה קשה לכתוב. היתה את הקסת של הדיו, והיה להם קולמוס שהיו טובלים בקסת וכותבים. כשסיימו לכתוב בדף אחד, היו צריכים להפוך דף, אבל אם יהפכו ימרח הדיו. לזה יש שני פתרונות. יש שיטה אחת לייבש את הדיו ליד העששית (לא היה להם חשמל, ולכן היו כותבים ליד העששית), ויש עוד שיטה לפזר חול על הדף ואח"כ לנער אותו, ואז זה מתייבש. בשתי הדרכים האלה לא יוצאים מידי תקלה. לפעמים היו מחממים את זה ליד העששית, ומכיון שרוצים להזדרז מקרבים את הדף יותר מידי לאש ואז נשרפים הקצוות או נשרף הדף לגמרי, וצריך עוד פעם לחזור לכתוב. ולפעמים שאדם כותב ורוצה לפזר את החול, לפעמים מרוב שהוא עייף, הוא לא שם לב, ובמקום לקחת את הקופסא של החול, לוקח את הקסת עם הדיו ושופך אותה על הדף, ועכשיו עוד פעם צריך לכתוב הכל מחדש. ולמרות זאת היו כותבים ומעיינים. **אבל היום בית המדרש הוא גן עדן עלי אדמות, רק צריך רצון, ברגע שיש רצון ממילא הצינור נפתח, ואדם מקבל.** "יהב חכמתא לחכימין ומנדעא ליודעי בינה" (דניאל ב', כ"א).

הגט מקליווא

יז. היה סיפור מעניין בנושא הזה, איך שהכל משמים. ידועה הפרשה שהיתה בעקבות **הגט מהעיר קליווא**. הספור הזה מופיע בספרים, וגם **מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל** הביא את התמצית שלו בספרו ענף עץ עבות. אשה אחת התחתנה, ובעלה ברח לה, כשהוא חזר תפסו אותו ואילצו אותו לתת גט. אחרי שכתב את הגט, **הגאון רבי אברהם אביש מפרנקפורט** אמר שהגט הזה פסול, כי אותו אדם היה שוטה. פרסם פסק הלכה שאסור לאשה הזאת להתחתן. ואז דברו כנגדו, וכל אשכנז רעשה באותם זמנים, אלה מפה ואלה מפה. הרוב לא הסכימו אתו, ותקפו אותו קשה. מספרים עליו שהיה עניו וצדיק גדול, אבל בנושא הזה היה תקיף.

אע"פ שכתב נגד נבחר לכהן רב העיר

יח. היו כמה גאוני עולם שכתבו נגדו, הרב נודע ביהודה כתב נגדו ועוד רבנים, **וגם הגאון בעל ספר ההפלאה הרב פינחס הלוי איש הורוויץ כתב נגדו פסק ארוך שהאשה מותרת להנשא. אחרי שכתב את הפסק ורצה לייבש את הדפים כדי שלא יימרח הדיו,** בא לקחת את החול לפזר אותו על הכתב ולייבש את הדיו, אבל הוא היה עייף כנראה, לילה שלם ישב לכתוב את התשובה הזאת, ולכן במקום לקחת את הקופסא עם החול **לקח את הקופסא עם הדיו, ושפך אותה על התשובה. פתאום חשכו עיניו, הכל נמחק, הכל הלך, שעות הוא ישב לעיין בזה.** במחשבה ראשונה רצה לכתוב את הכל עוד פעם, אבל אח"כ חשב אולי משמים רוצים שלא יכנס בריב הזה ולא צריך לכתוב, הרי לא חסרים פוסקים שכתבו בזה. וכך החליט שלא לכתוב. **אחרי שנפטר רבי אברהם אביש אב"ד פרנקפורט, החליטו אנשי העיר למצוא רב חדש לעיר שלהם, אבל דוקא מי שלא חלק על הרב שלהם בענין אותו הגט. מצאו את הנודע ביהודה, אבל הוא חלק על הרב שלהם, מצאו עוד רבנים וגם הם חלקו, בסוף הם מצאו את הגאון ההפלאה, וראו שהוא לא כתב כלום על רבם, וקיבלו אותו לשמש כרב העיר.** לומר לנו שהכל משמים, **אנחנו לא מבינים שום דבר, רואים העולם מתהפך מיום ליום, יש מסובב מלמעלה סיבת הסיבות ועילת העילות.**

שנזכה להיות עמלים בתורה מתוך יישוב הדעת

יט. אנחנו פה התאספנו לזכרו של **אדם יקר וצדיק, שהיה עוסק בצרכי ציבור באמונה לשם שמים שלא על מנת לקבל פרס, עשה וריבה פעלים לתורה, מל אלפי ילדי ישראל חינם אין כסף,** ולא רק שמל אלא אפילו היה נותן מתנה, וגם לא בקש נסיעות. עכשיו זהו זמן מסוגל **שכל אחד מאיתנו ישתדל באמת לקבל על עצמו להתחזק בלימוד התורה, בעמל התורה, בכתיבת חידושי תורה,** ודאי שזה זמן מסוגל מאד. **יהי רצון שנזכה להיות עמלים בתורה מתוך יישוב הדעת, ונזכה לגאולה הקרובה במהרה בימינו,** אמן כן יהי רצון.

חודש הספר
במכון ארח צדיקים

בין-
20%
ל-40%
הנחה!

מכון
ארח
צדיקים
ברכיה

לקבלת הקטלוג במייל עם מחירי הספרים שלחו את
המילה "קטלוג" למייל: orachzadikim@gmail.com,

לפרטים נוספים: 08-6727523 (שלוחה 6)

יַלְדֵי גְּאֻלָּה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

גליון 273

עורך: הרה"ג ר' **שמואל עידאן** שליט"א

מִי בַּתְּמוּנָה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס (**חובה** לציין שם וכתובת בצורה ברורה)

לְמַעַן תְּסַפֵּר

"נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי"

עַכְשָׁו גָּמַרְנוּ "תְּלַתָּא דְּפוּרְעָנוּתָא" [שְׁלֹשֶׁת הַהַפְטָרוֹת שֶׁקּוֹרְאִים לִפְנֵי תִּשְׁעָה בְּאָב שֶׁעוֹסְקוֹת בְּפֻרְעָנוּת], וְיֵשׁ לָנוּ **"שִׁבְעָה דְנֶחָמוּתָא"** [שִׁבְעַת הַהַפְטָרוֹת הָעוֹסְקוֹת בְּנֶחָמָה הַנִּקְרָאוֹת אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב]. הַסִּימָן שֶׁלָּהֶם כָּתוּב בַּתּוֹסְפוֹת (מגילה דף ל"א ע"ב ד"ה ראש): **נו"ע אַרְקָ"ש**. "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי" (ישעיה מ') שֶׁנִּקְרָא הַשַּׁבָּת. "**וַתֹּאמֶר** צִיּוֹן עֲזָבַנִי ה'" (ישעיה מ"ט). "**עֲנִיָּה** סֹעֲרָה לֹא נֻחָמָה" (ישעיה נ"ד). "**אָנֹכִי** אָנֹכִי הוּא מְנַחֶמְכֶם" (ישעיה נ"א). "**רָנִּי** עֲקָרָה לֹא יָלָדָה" (ישעיה נ"ד). "**קוּמִי** אוֹרִי כִּי בָא אוֹרֵךְ" (ישעיה ס'). "**שׂוֹשׂ** אָשִׂישׂ בַּה' תָּגֵל נַפְשִׁי בֵּאלֹקַי" (ישעיה ס"א). לָמָה הַסֵּדֶר הַזֶּה? (בִּשְׁבִיל רָאשֵׁי תֵבוֹת?! אֵין מַשְׁמָעוּת לְ"נו"ע אַרְקָ"ש"). רַבֵּנוּ **אַבּוּדְרְהַם** (בְּסֵדֶר הַהַפְטָרוֹת) אָמַר טַעַם יָפֶה מְאֹד. אָמַר, זֶה סֵדֶר הַנֶּחָמוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל. בִּתְחִלָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹלֵחַ אֶת הַנְּבִיאִים וְאוֹמֵר לָהֶם נַחֲמוּ אֶת עַמִּי, תַּגִּידוּ לָהֶם הַבְטָחוֹת יָפוֹת מְאֹד. **"נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹקֵיכֶם, דַּבְּרוּ עַל לֵב יְרוּשָׁלַם וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ כִּי מָלְאָה צְבָאָהּ - גָּמְרָה אֶת הָעֹנֶשׁ שֶׁלָּהּ - כִּי נִרְצָה עֲוֹנָהּ, כִּי לָקְחָה מִיַּד ה' כִּפְלַיִם בְּכָל חַטֹּאתֶיהָ"**. הַנְּבִיאִים הוֹלְכִים וּמְנַחֲמִים, וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים: **"וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזָבַנִי ה'"**. לָמָּה הוּא שׁוֹלֵחַ לִי שְׁלוּחִים. כְּמוֹ שֶׁהִבְטִיחַ לִי מַכָּה וְהוּא בְּעַצְמוֹ נָתַן לִי אוֹתָהּ - "מִמָּרוֹם שָׁלַח אֵשׁ בְּעַצְמֹתַי וַיִּרְדֶּנָּה" (איכה א' י"ג), כָּכָה גַּם הַנֶּחָמָה תָּבוֹא יָשָׁר עַל יָדוֹ. לָכֵן הַהַפְטָרָה הַבָּאָה הִיא: "וַתֹּאמֶר צִיּוֹן עֲזָבַנִי ה' וה' שְׁכֵחָנִי". וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹנֶה: **"הֲתִשְׁכַּח אִשָּׁה עוּלָהּ"**? יֵשׁ אִשָּׁה שֶׁשּׁוֹכַחַת תִּינוֹק שֶׁלָּהּ? **"מֵרַחֵם בֶּן בִּטְנָהּ"** - מִלֶּאֱהֹב אֶת בְּנָהּ? לוֹקַחַת אֶת הַיֶּלֶד עָלֶיהָ וְלֹא תִּשְׁכַּח אוֹתוֹ. **"גַּם אֵלֶּה תִשְׁכַּחְנָה וְאָנֹכִי לֹא אֶשְׁכָּחֵךְ"**. לָכֵן אַחֲרֵי שֶׁצִּיּוֹן אָמְרָה עֲזָבַנִי ה', חוֹזְרִים הַנְּבִיאִים וְאוֹמְרִים **"עֲנִיָּה סֹעֲרָה לֹא נֻחָמָה"** - כַּמָּה שֶׁדִּבַּרְנוּ אִתָּהּ הִיא לֹא מִתְנַחֶמֶת. אַחַר כָּךְ בָּאָה הַהַפְטָרָה הַבָּאָה (שֶׁמַּתְחִילָה בְּאָלֶ"ף) - **"אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מְנַחֶמְכֶם"**. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר בִּמְקוֹם "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי" שֶׁאֲנִי אוֹמֵר לַנְּבִיאִים, אֲנִי בִּכְבוֹדִי וּבְעַצְמִי מְנַחֵם אֶתְכֶם. "מִי אַתְּ וַתִּירְאִי מֵאֱנוֹשׁ יָמוּת". כַּמָּה פְּעָמִים חָשְׁבוּ מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, וּפִתְאוֹם אוֹתוֹ בֶּן אָדָם שֶׁיָּזַם אֶת כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת מֵת. אָז אוֹמְרִים: "עֲנִיָּה סֹעֲרָה לֹא נֻחָמָה", וְאַחַר כָּךְ אוֹמְרִים: "אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מְנַחֶמְכֶם מִי אַתְּ וַתִּירְאִי מֵאֱנוֹשׁ יָמוּת". מִלָּה שֶׁכְּתוּבָה בַּתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, צָרִיךְ לְהַאֲמִין וְלָדַעַת. אִם נַעֲשֶׂה רְשִׁימָה שֶׁל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבִּזְמַנּוֹ לֹא הוּבְנוּ, וְאַחֲרֵי שָׁנִים רַבּוֹת (אֲפִלּוּ אַחֲרֵי אַלְפֵי שָׁנִים) הֵבִינוּ אֶת הַדְּבָרִים שֶׁאָמְרוּ הַנְּבִיאִים אָז נִשְׁתּוֹמֵם עַל כָּל הַנְּבוּאוֹת שֶׁכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה. אַחַר כָּךְ **"רָנִּי עֲקָרָה לֹא יָלָדָה"** - אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָיְתָה חֲרֵבָה וּשְׁמָמָה, לִפְעָמִים לְעִתִּים רְחוֹקוֹת הָיָה מַשֶּׁהוּ. הַיּוֹם כָּל הָאָרֶץ פּוֹרִיָּה, בֵּן פֹּרָת יוֹסֵף - "גֶּפֶן פֹּרִיָּה" (תהלים קכ"ח, ג'). עֲקָרָה לֹא יָלָדָה - תָּרוֹנִּי. עַכְשָׁו הִיא תִרְאֶה **"פִּצְחִי רִנָּה וְצַהֲלִי לֹא חָלָה"**. אַחַר כָּךְ קוֹרְאִים: "קוּמִי אוֹרִי כִּי בָא אוֹרֵךְ". אַתְּ עוֹד יְשֵׁנָה, אֵיפֹה הַמָּשִׁיחַ? תָּקוּמִי. וְאַחַר כָּךְ צִיּוֹן עוֹנָה: **"שׂוֹשׂ אָשִׂישׂ בַּה' תָּגֵל נַפְשִׁי בֵּאלֹקַי כִּי הִלְבִּישַׁנִי בִּגְדֵי יֶשַׁע מְעִיל צְדָקָה יְעָטָנִי כֶּחָתָן יְכַהֵן פְּאֵר וְכַכַּלָּה תַּעְדֶּה כֵלֶיהָ"**. כָּכָה כָּל הַהַפְטָרוֹת קְשׁוּרוֹת אַחַת בַּשְּׁנִיָּה.

הַהַפְטָרָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁבָּהֶם "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי". הָרִאשׁוֹן שֶׁעָלָה וְאָמַר אוֹתָהּ תַּחַת שִׁלְטוֹן אַנְגְלִיָּה, זֶה הָיָה הַנָּצִיב הָעֶלְיוֹן [הַמּוֹשֵׁל בָּאָרֶץ מִטַּעַם הַשִּׁלְטוֹן הָאַנְגְּלִי] שֶׁהָיָה יְהוּדִי "הַרְבֶּרְט סָמוּאֵל" הוּא עָלָה לַהַפְטָרָה בִּשְׁנַת תָּרָ"ף. הַתָּרָ"ף בְּגִימַטְרִיָּא "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמַר אֱלֹהֵ-יכֶם" (הוּא לֹא יָדַע אֶת הַגִּימַטְרִיָּא הַזּוֹ, אֲנִי גִּלִּיתִי אוֹתָהּ...). **הוּא קָרָא אֶת הַהַפְטָרָה זָלְגוּ עֵינָיו דְּמָעוֹת** וְכָל בֵּית הַכְּנֶסֶת בָּכָה. צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁכָּל הַבְטָחָה שֶׁכְּתוּבָה בַּתּוֹרָה - אַף פַּעַם לֹא לְהִתְיָאֵשׁ מִמֶּנָּה. אָמַרְתָּ לְהָבִיא יְהוּדִים מִפַּתְרוֹס וּמִכּוּשׁ (ישעיה י"א, י"א). אֵיפֹה הַיְּהוּדִים מִכּוּשׁ?! וְהֵם בָּאוּ! אַף אֶחָד לֹא חָלַם שֶׁיִּהְיוּ לָנוּ יְהוּדִים כּוּשִׁים, וְיֵשׁ לָנוּ יְהוּדִים כּוּשִׁים. אַף אֶחָד לֹא חָלַם שֶׁיִּהְיוּ לָנוּ נִסִּים וְנִפְלָאוֹת כְּמוֹ שֶׁקָּרָה בַּדּוֹר שֶׁלָּנוּ בְּמִלְחֶמֶת שֵׁשֶׁת הַיָּמִים וְכַדּוֹמֶה, וְהֵם קָרוּ. אַךְ רָאוּ אֶת הַנִּסִּים בְּשֵׁשֶׁת הַיָּמִים וְאָמְרוּ, זֶה "תִּחְכּוּם", "תְּעֻזָּה". הַכֹּל שְׁטֻיּוֹת וַהֲבָלִים. הֵם יוֹדְעִים בְּנַפְשָׁם שֶׁזֶּה לֹא תִחְכּוּם וְלֹא תְעֻזָּה. בִּזְמַנּוֹ אָמַר יִצְחָק רַבִּין [עַל מִלְחֶמֶת שֵׁשֶׁת הַיָּמִים]: "מֵאֵת ה' הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ" (תהלים קי"ח, כ"ג). מִיָּד כְּשֶׁהִסְתַּיְּמָה אָמַר כָּכָה, וְאַחַר כָּךְ הָיוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר [נִסִּים]. צָרִיךְ לְהַאֲמִין, וּבִזְכוּת הָאֱמוּנָה נִגָּאֵל מִכָּל הַגָּלוּת הַזֹּאת. . (גליונות: 271 אותיות ב', ג' וד', 26 אותיות י"א, י"ד, ט"ו).

הֲלָכָה נֶאֱמָנָה

רַבֵּנוּ **הַבֵּן אִישׁ חַי** (שנה ראשונה פרשת ואתחנן) מְדַבֵּר עַל הִלְכוֹת בִּרְכוֹת הָרֵיחַ. יֵשׁ בְּשָׂמִים שֶׁמְּבָרְכִים עֲלֵיהֶם "עֲצֵי בְשָׂמִים", וְיֵשׁ בְּשָׂמִים שֶׁמְּבָרְכִים עֲלֵיהֶם "עִשְׂבֵּי בְשָׂמִים", וְיֵשׁ בְּשָׂמִים שֶׁהֵם סָפֵק עֵץ סָפֵק עֵשֶׂב וּמְבָרְכִים עֲלֵיהֶם "מִינֵי בְשָׂמִים". עַכְשָׁו הוּא אוֹמֵר (הלכה י') שֶׁאִם אָדָם נִמְצָא בְּיוֹם חֹל וְיֵשׁ לוֹ שְׁלוֹשָׁה סוּגִים, יֵשׁ לוֹ "עֲצֵי" וַדַּאי, וְיֵשׁ לוֹ "עִשְׂבֵּי" וַדַּאי, וְיֵשׁ לוֹ עוֹד דָּבָר שֶׁהוּא סָפֵק "עֲצֵי" סָפֵק "עִשְׂבֵּי" שֶׁמְּבָרְכִים עָלָיו "מִינֵי", אָז בְּחֹל לֹא יְבָרֵךְ "מִינֵי", אֶלָּא יִקַּח בְּרָכָה אַחַת "עֲצֵי", בְּרָכָה אַחַת "עִשְׂבֵּי", וּמִמֵּילָא הַמְּסֻפָּק נִפְטָר בְּכָל מִקְרֶה, אִם הוּא עֵץ נִפְטָר בַּ"עֲצֵי" וְאִם הוּא עֵשֶׂב נִפְטָר בְּ"עִשְׂבֵּי", אֵין שׁוּם בְּעָיָה. אֲבָל בְּשַׁבָּת מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה לְהוֹסִיף בְּרָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה, לֹא בְּרָכָה לְבַטָּלָה, אֶלָּא בְּרָכָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה. כְּלוֹמַר לְהוֹסִיף עוֹד בְּרָכָה כְּדֵי שֶׁלֹּא לְחַסֵּר מִמֵּאָה בְּרָכוֹת. בְּשַׁבָּת קָשֶׁה לְהַגִּיעַ לְמֵאָה בְּרָכוֹת. **מָרָן הָרַב עוֹבַדְיָה זָצָ"ל הָיָה סוֹפֵר אֶת הַבְּרָכוֹת**. כִּי הָרַמְבָּ"ם (פ"ז מהלכות תפלה הלכה ט"ז) כָּתַב כָּכָה: אוֹכֵל מְעַט יָרָק וּמְבָרֵךְ לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו, וְחוֹזֵר וְאוֹכֵל מְעַט מִפְּרִי זֶה וּמְבָרֵךְ לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו, וּמוֹנֶה כָּל הַבְּרָכוֹת עַד שֶׁמַּשְׁלִים מֵאָה בְּכָל יוֹם. מִלְּשׁוֹנוֹ מַשְׁמָע שֶׁאֲפִלּוּ אִם לְכַתְּחִלָּה בְּדַעְתּוֹ לֶאֱכֹל אֶת כָּל הַפֵּרוֹת, לַמְרוֹת זֹאת, יְבָרֵךְ עַל כָּל אֲכִילָה וַאֲכִילָה מֵהַפְּרִי. כָּכָה פֵּרַשׁ הָרַב **עֵרֶךְ הַשֻּׁלְחָן** (סימן רצ"א ס"ק ד'). (לְעֻמַּת זֶה הַלֶּחֶם מִשְׁנֶה (שָׁם) פֵּרַשׁ אַחֶרֶת, לֹא כָּכָה, אֶלָּא הַכַּוָּנָה שֶׁאִם אָכַל וְלֹא הָיָה בְּדַעְתּוֹ לֶאֱכֹל יוֹתֵר בָּעֵת הַהִיא, כְּשֶׁיַּעֲבֹר אוֹתוֹ הָעֵת צָרִיךְ שֶׁיַּחֲזֹר וְיֹאכַל מֵאוֹתוֹ פְּרִי כְּדֵי שֶׁיַּשְׁלִים. אֲבָל לֹא מַשְׁמָע כָּכָה מֵהָרַמְבָּ"ם. אֶלָּא מַשְׁמָע שֶׁלְּכַתְּחִלָּה יְבָרֵךְ כְּדֵי לְהַשְׁלִים מֵאָה בְּרָכוֹת). אָז לָכֵן מַה יַּעֲשֶׂה בְּשַׁבָּת [כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶת שְׁלֹשֶׁת סוּגֵי בְשָׂמִים הַנַּ"ל]? בְּשַׁבָּת יִקַּח אֶת זֶה הַמְּסֻפָּק תְּחִלָּה וִיבָרֵךְ עָלָיו "מִינֵי". אַחֲרֵי שֶׁיִּקַּח וִיבָרֵךְ מִינֵי, יִקַּח אֶחָד עֲצֵי וְאֶחָד עִשְׂבֵּי. וְלֹא תֹאמַר אוּלַי הַמִּין הַמְּסֻפָּק יוֹצֵא בְּבִרְכַּת "עֲצֵי" כִּי שֶׁמָּא "עֲצֵי" הוּא, לֹא, כִּי קֹדֶם בֵּרַכְתִּי עַל הַמְּסֻפָּק וְאַחַר כָּךְ בֵּרַכְתִּי "עֲצֵי" וְ"עִשְׂבֵּי". וְיֵשׁ לִי שָׁלוֹשׁ בְּרָכוֹת. (גליון 271 אותיות ה' וו').

יְדֹעַ תֵּדַע

א. מָרָן **הַחִידָ"א** בְּסוֹף יָמָיו הָיָה חַי בְּאִיטַלְיָה וְנִפְטַר שָׁם, וְרַק כַּעֲבֹר מֵאָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה הֵבִיאוּ אֶת עַצְמוֹתָיו לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. **וְהָרַב אַרְיֵה לֵוִין** זַצַ"ל אָמַר: "אוּלַי הָרַב חִידָ"א לֹא מַסְכִּים שֶׁיָּבִיאוּ אוֹתוֹ לְיִשְׂרָאֵל? וּמִי אָמַר שֶׁהוּא שָׂמֵחַ בָּזֶה שֶׁמְּטַלְטְלִים אוֹתוֹ מֵאִיטַלְיָה לְכָאן?" אָז רַבִּי אַרְיֵה פָּתַח תְּהִלִּים וְיָצָא לוֹ **"שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית ה' נֵלֵךְ"** (תהלים פרק קכ"ב פסוק א'), וְאָמַר: "מִי זֶה דָּוִד? זֶה הָרַב חִידָ"א (חַיִּים יוֹסֵף דָּוִד), אִם כֵּן הוּא שָׂמֵחַ בָּזֶה", אָז הוּא הָלַךְ לַהֲלְוָיָה. (גליון 24 הערה 30).

ב. הָאֲמוֹרָא רַב נִפְטַר בִּשְׁנַת אַרְבַּעַת אֲלָפִים ז' (וְיֵשׁ מִי שֶׁאָמַר בִּשְׁנַת אַרְבַּעַת אֲלָפִים ג', וְזוֹ טָעוּת), וּשְׁמוּאֵל חַי עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים אַחֲרָיו, זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁמִּפְּטִירַת שְׁמוּאֵל עַד הַיּוֹם עָבְרוּ לְמַעְלָה מֵאֶלֶף שְׁבַע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה. (גליון 32 הערה 12).

חִידָה

מי אמר למי
ואיך תחשה ולא תדור נדרים??

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.

לעת עתה אין להשיב על החידות

פתרון משבוע קודם: מי הם המעתיקים? מעתיקים שמזכיר אבן עזרא זה רבותינו חכמי התלמוד שהיו מעתיקי השמועה. הרמב"ם קורא להם "מעתיקי השמועה", ואבן עזרא קורא להם "המעתיקים" (גליון הקודם הערה 5). הזוכה: ש. סעדון- אופקים

פתרון התמונה: מרנן רבותינו הגאונים הגדולים: רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל ורבי מרדכי אליהו זצ"ל. הזוכה: שילה ס'

על הזוכה לעקוב אחרי הודעות הדואר. פרס שיוחזר, לא ישלח שוב.

בשתי החידות, יש להקפיד לומר את התשובה והפרטים (כולל שם, כתובת וטלפון) בצורה ברורה! הודעה שאינה ברורה כולה למערכת, לא תיכנס להגרלה

לבקשת רבים ותועלת הציבור

תיקון נפטרים

עלות כל שם 120 ₪

תיקון כרת והוצאת עין הרע

עלות כל שם 120 ₪

למסירת שמות התקשרו: 08-6727523

שלח הודעה או בעמדות נדרים פלוס